

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Okos gazdálkodás.

— október 27.

Az ev. ref. egyház egy nemrégii határozatával kimondotta, hogy a rendelkezésére álló pénzeszközökből ezután törlesztéses kölcsönöket is nyújt; amint a Zoltai-féle adaktól kivesszem (1902. végén) 2 és félmillió korona összegű kikölcsönzött pénze volt a ref. egyháznak abban az időben; volt idő, amikor a jelzálogos hitelkereső polgár igényeinek a kielégítésére egyedül az egyházi, főiskolai és városi alapok szolgáltak; a pénzgazdaság fejlődésével mindjobban visszaadogatják ezeknek a hitelforrásoknak a maguk tőkéit, mert kap a hitelkereső fél olcsóbb és kényelmesebb hitelezőt; olcsóbbat, hiszen különösen a jelzálogkölcsönökben egymásnak licitálnak alá a fővárosi és vidéki pénzüintézetek; kényelmesebbet, mert hiszen mondanom is szükségtelen, hogy egy-egy pénzüintézet a maga kellemes nagy csarnokaiban, költségekkel fentartott, képzett hivatalnoki karával, hogy így fejezzem ki magamat, kellemesebben fogja kiszolgálni azt a kamatot fizető adóst, mint azok a többi közpénztárak, amelyek szerényebb eszközökre utalva még ma fentartják kölcsön nyújtásukat, hogy az alapoknak és ezzel maguknak jobb jövedelmezőséget biztosítsanak.

A növekvő verseny természetesen nagyon megrontotta már ed-

dig is ezt a jövedelmezőséget és a tőkék folydogálnak vissza; az egyházi szervezetben is éber szemekkel észrevették ezt és segíteni akarnak rajta; nagyon logikus és bölcs dolog: csak egy mód van segítségre, ha az egyház fenn akarja tartani a maga évtizedes talán százados pénz elhelyezési módját: a kamatlábat mérsékelni kell; ez a kérdés megoldásának egyedüli módja; — hogy mennyivel kell mérsékelni, erre az a nézetem, hogy egy fél-százalékos kamatengedmény megszokott, régi adóst, a mi konzervatív népünket a maradásra készíti; ez jövedelem apadást jelent, de legalább költségszaporulattal nem jár, az a terv, amelyik a kamatláb leengedést a kölcsönök törlesztéses kölcsönre való átalakításával kapcsolja össze, már ugy a félre, mint az egyházra költséggel jár; ha a törlesztéses kölcsönre való átalakítás művelete nem fog is egyébből állani, mint abból, amit a nálunk érvényben levő tkvi rendtartás megenged, hogy nevezetesen a már meglevő, bekebelezett kölcsönre nézve egyszerűen feljegyeztetik, annak bizonyos, az eredetnél alacsonyabb kamatláb szerint törlesztéses kölcsönre való átalakítása: ez már költséget ró a félre, amely ugyan készséggel ismerjük el, hasznos befektetés leend.

Az egyházra háramló költség-többlet nem lesz oly nagy, hogy az összeredményt különösebben be-

folyásolná; és erre a költségtöbbletre, amelyből a szervezetnek javítása, tökéletesítése várható, amelynek az ideje nagyon itt van, különben is el kellene magát határozni az egyháznak; ha sikert akarunk, akkor ahozértő, megfelelő munkaerőket kell alkalmazni, nem lesz helyes jó szolgáltatokat végzett, egyébként igen tisztességes, de nem szakértő és esetleg túlhalmozott és gyérszámú személyzettel elláttatni a tendőket.

Ami a törlesztéses kölcsönök felvételét illeti, nagyon jó szolgálatot fog tenni ez az elhatározás abban a tekintetben, hogy népszerűsíteni fogja ezt a kölcsönformát egy olyan erkölcsi erővel és hatással bíró testület, mint amilyen az egyházi pénztár éppen itt minálunk, ennek igen jelentékeny hatása lesz abban az irányban, hogy a mi közönségünk ebbe belenevelődjék s az attól való, egészen indokolatlan idegenkedését elveszítse.

Egyet még, éppen szervezési munkálatokról levén szó, nem mulaszthatok el szóvá tenni, nagyon sokszor volt, van és lesz alkalmam, hogy az egyház és a főiskola pénztáraival ott visszafizetendő kölcsönökben érintkezzem, nagyon sokszor hallottam érzékeny kifakadásokat a fél éves felmondásra szóló kamatok ellen, hogy azokat meg kell fizetni, még akkor is, ha a fél a kamatok lejáratára előtt teljesíti is a tőke fizetést: ezt is igen

Virágok a temetőből

Irta: **Vértessy Gyula.**

I.

Sokszor álmatlan éjszakákon
Szemem amig kerüli álmom,
Eszembe jut egy bolond gondolat
Szeret-e a szív majd a sir alatt?

Bolond kérdésre, bolond felelet —
Nem hal meg soha, aki szeretett.
Szerelme él elsőhajtott dalokban,
S minden szerelmes szívben szive dobban.

II.

Ha szived bánattól ég:
S elpanaszolhatod,
Megenyhül bánatod.

Ha könny ragyog szemedben:
Már enyhül a sebed
S gyógyulni érezed.

De könny s panaszszó nélkül
Bút tűrni nem lehet,
Mert megöl s eltemet.

III.

Hogy kinlódunk, mert szeretünk.
Egymástól távol szenvedünk,
Egy boldog napunk nincs nekünk.

S így éljük át az éveket,
Gyászt hozol nekem s én neked
És átkozzuk az életet.

Pedig az élet nem oka!
Két ember koldus s ostoba,
Nem is lehet boldog soha...

IV.

Illatos papíron
Ti finom vonások!
Égő csókora, könnyem
Hányszor hull le rátok.

S ti gunyosan néztek,
Mint ha mondanátok:
Szerelme, csók, élet —
Üres bolondságok.

V.

Hull a levél, hull az eső,
Köd üli meg az hegyet.

Bucszóra, végső csókra
Add ide picziny kezed.

Hull az eső, hull a könnyed
Szürke köd a lelkemen,
Dideregve, fázza kérdem
Mi lesz most már én velem?

VI.

Az ég peremén a
Nap, már lemenőben.
Bolyongok egyedül
Kinnt a temetőben.

Virágos sirhalmok,
Csendes, boldog város
Fölötte a béke
Szép angyala szálldos.

Milyen jó is lesz majd
Itten megpihenni —
Aludni, feküdni,
Egyebet se tenni....

természetesnek találom, a konvertáló intézet ilyen esetben visszatartja a megfelelő tőkét s megtéríti a félnek az ott heverő összeg utáni kamatokat; azonban nem számolhat le a féllel csak a felmondási idő után és kénytelen jóval többet visszatartani, mint ami éppen a tétel kiegyenlítésére elég, s ami még ennél hátrányosabb a félre, nem ejtheti meg csak hónapok múlva a lezárolást, az intézetek nagyobb része pedig nem is gyakorolja ezt a várakozást, hanem, hogy a tkvi rangsorozatot mielőbb elérhesse, zálogleveleit mielőbb kibocsáthassa és a záloglevél nyereséget mielőbb realizálhassa, tekintet nélkül a sokkal későbbi lejáratra, az előző követelést kiegyenliti s ezzel a félnek a konverziót igen drágává teszi, ezen a károsító körülményen segítendő, a város már azon, igen méltányos elintézési módot vette gyakorlatba, hogy a felmondási időre szóló teljes kamatot számitásba veszi ugyan, de, ha a teljesítés annál hamarabb eszközöltetnék, úgy a teljesítés, a befizetés napjától a felmondási időpontig járó kamatokat 4%-al külön kérelem nélkül visszatéríti, mert hiszen ugyanis módjában áll e kamatláb mellett a befolyt pénzüsségeket legott, takarékpénztári betét útján értékesíteni, ha ugyan nem tudná azonnal, új kölcsön nyújtásra felhasználni.

Ugy gondolom, hogy a kegyes egyházi és iskolai alapítványok ezt méltányosságot gyakorolhatnák feleikkel szemben, amikor gazdasági károsításukkal nem jár, a feleknél pedig az intézmények iránti tiszteletet, megbecsülést öregbíti, az ellenkező eljárás pedig, valljuk meg,

alkalmas eszköz az elkenekzők fölkeltésére.

A közéletnek minden esetre hasznos szolgálatot tesznek az ügyderék munkásai, hogy nem tennék-e még hasznosabbat azzal, ha a pénzkészleteket modern építkezések, városias bérlakások létesítésére fordítanák: ez nagy, nyílt kérdés marad.

Kétségtelen, hogy a pénzintézetnek igen számot tevő versenytársa van ezen alapítványi összegekben, amelyek, — ismét Zoltaihoz fordulok — (1902-ben) nem kevesebb, mint 10 millió koronával konkurrálnak a jelzálogos hitelnyújtásban, addig, amíg a törvényhozás meg nem szünteti azt a két monstruoizást, ami a tőkekamat adóról és a vállalati adóról szóló két törvényben van, ez bizony nem is fog megváltozni, a hibát korántsem azzal vélem reperálhatónak, ha az alapítványok kamatainak ezidőszerű kamatadó-mentessége elkoboztatik, egyáltalán nem ilyen reakzionárius gondolat vezet, hanem ha a vállalati adótétel a mai rabló és egészen középkori 10 százalékos tétel helyett egy megfelelőbb, méltányosabb tételre mérsékeltek.

Gaszner Géza.

Csakugyan nem szabad férjhez menni?

— október 27.

E lap f. hó 24-iki számában egy cikk jelent meg, amely a tanítónőket védelmébe veszi ama két törvényjavaslattal szemben, amelyeket most vettek tárgyalás alá az illetékes fórumok. E törvényjavaslatok közül az egyik, az alsó-ausztriai —

mint a cikkíró írja — nem kíván kevesebbet, mint azt, hogy fontos kulturális és tanügyi tekintetből ne szabadjon a tanítónőnek férjhez menni; a másik a Berzeviczy-féle törvényjavaslat azt mondja, hogy „ha bármely jellegű népiskolánál alkalmazott tanítónő vagy bármely jellegű kisdédvónál alkalmazott kisdédvónő más helyre megy férjhez, állásáról lemondottnak tekintendő.”

Abban egyetértek én is a cikk írójával, hogy az ausztriai javaslat, amely egyenesen megtiltja a tanítónőknek a férjhez menetet, még pedig „pusztán kulturális érdekből.” Az egyéni akaratot, szívet nagyon megköti s így elvetendő. De már a Berzeviczy-féle új népoktatási törvényjavaslat fent említett intézkedését olyan könnyen, mint azt a cikk teszi, agyonütni s minden meggyőző érv nélkül arra azt mondani, hogy a „német ostobaság eszenciája”, tárgyilagos kritikával nem lehet.

Ezt az intézkedést több igen fontos szociál-politikai és törvényhozási ok támogatja s követeli. A mi viszonyainkat tekintve köztudomású dolog, hogy igen sokan vannak állás nélkül tanítónői oklevéllel kezükben olyanok, akiket pedig a körülmények arra kényszerítenek, hogy nemcsak a maguk, de hozzátartozóik mindennapi kenyerét is egyedül saját munkájukkal keressék meg.

Nem parancsolja-e tehát a jogos közérdek, hogy az ilyen egyének számára tért nyissanak olyformán, hogy azok, akiknek a körülményei állásuk természetével egyáltalában meg nem egyeznek, vagy szüntessék meg, illetőleg változtassák meg körülményeiket, vagy hagyják oda állásukat!?

Mert az olyan tanítónő helyzete, aki más helyre megy férjhez, állásával több tekintetben össze nem fér és ez az a másik ok, ami az említett intézkedését a törvényjavaslatnak támogatja. Ugyanis, ha

Lecke.

Ista: **Miklós Jutka.**

Olyan volt, mint valami eleven Minerva. Komoly, okos, büszke. Talán nem is volt szép. De a szemének álmódú nézése lekötötte, magához vont a tekintetét és volt valami a jószággal teli vonás a szája körül. Nem az a komoly, anyáskodó jószág, hanem amolyan öntudatlan, gyerekes kifejezés.

Vojtich maga sem tudta, hogyan bátorodott fel annyira, hogy megkérje.

Szegény hivatalnokember létére sok álmódú éjszakán vívódott, míg elhatározta, hogy feleségül kéri ezt az elkényeztetett, jómódhoz szokott leányt. — Hát szegények leszünk! Mirevaló a szerelmem, ha nem arra, hogy elfelejttesse a szegénységet!

Talajdonképpen a leány soh'se bátorította. De voltak percek, mikor esküdni mert volna rá, hogy szereti ez a leány. Egy ilyen percben mondta neki:

— Legyen a feleségem!

Nem ilyen egyszerűen mondta és nem ilyen nyugodtan. Izgatott volt és nem találta meg a szavakat, amiket összeállított magának. Ugy járt, mint a magoló iskolás gyermek, aki belesül a leczkéjébe, ha nem jut eszébe egy szó és ne adj isten, hogy a saját szavaival folytatni tudja.

Szinte örült, mikor a leány fölállt és egy nyugodt és sajátságosan bájos mozdulattal elhallgattatta.

— Maga ahhoz nagyon szegény!

Ezt mondta...

Vojtich rábámult. Ugy érezte, hogy el-kábul, mintha az a pár könnyű szó mázsás vas lett volna, amit az agyára dobtak. Az ő o. os, jó Minervája beszél így?! Indulatosan tört ki:

— Nem hittem, hogy maga ilyen cinikus!

— Nem vagyok cinikus, — mondta nyugodt hangon a leány és ugyanolyan nyugodtan folytatta. — Nem menne föl holnap Kádárnéhoz?

— Ne hozzon ki a sodromból! Hogy tud most ilyen banális dolgot kérdezni?

— Én nem kérdezek, hanem kérek. És ez nem banális dolog, mert ezélja van. Kérem és maga meg fogja tenni! Azután jöjjön el megint...

Vojtich másnap csakugyan fölment Kádárnéhoz. Annyit tudott róla, hogy gyermekkorai barátja a leánynak. Találkozott is ott vele többször, de soh'se jutott eszébe, hogy megfigyelje az asszonyt, akinek olyan álmos arca volt, hogy sokszor ásitani kellett, ha ránézett.

Most, hogy kinyitották előtte a szük és sötét előszoba ajtaját és éktelen gyermekszivaj csapta meg a fülét, legjobban szeretett volna elszaladni. Vátszott suhancokkal gyermekkorában egyszer becsöngetett egy idegen ajtón; a többi elszaladt, de ő már nem menekülhetett; most csodálatosképp visszaemlékezett erre a csinyre és ugyanaz a szorongó érzése volt, mint akkor. Látta, hogy rettenetesen alkalmatlan.

Az asszony ott állt vagy négy visítózó gyermek között. Egyik a szoknyáját rángatta; a másik kettő verekedett; a negyedik visított, mert félt, hogy ő is kap azokból a karmolásokból és pofonokból, amit a kettő egymásnak osztogatott.

Ahogy így nézte ezt a fáradt, lompos asszonyt, aki tehetetlen kimerültséggel igyekezett fogadni őt csitítani a gyerekeket és kiszabadítani a szoknyáját, végtelen szálnalmat érzett.

— Kádár urat nem találom itthon? Tudta hogy az ilyenkor hivatalban van.

— Nem? Akkor hát kezeit csókolom. Egy kis dolgom lett volna vele.

— És elmenekült...

— És már a negyedik utcában járt s még mindig látta azt a lompos, sovány saszynt és hallotta a gyermekrivást.

Mikor megint szemben állt a leánynyal, az leültette maga elé és kedveskedő hangon kérdezte:

— Meséljen valamit?

Vojtich ráhagyta:

— Meséljek!...

A leány hátradől; fejét ráhajította egy piros plüspárnára. Fehér arca élesen vált le a bitoralapról.

— Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy leány és egy férfi. Nagyon szerették egymást és elhatározták, hogy egymáséi lesznek minden akadály ellenére. Sok akadály volt pedig köztük, mert szegény volt a férfi és jómódhoz volt szokva

nem épen teljes bizonyossággal, de feltehető, hogy a tanítónő családanya lesz és most már, mint ilyen, hogy fog eleget tenni kötelességének otthon, mikor ugyanez az egész napot családjától távol kell töltenie, ha tanítónői hivatásának is meg akar felelni, holott a családjának ott kell élnie gyermekei körében s nem onnan ki-kiszakítani magát. Amit az anya szemé meglát s mit az anya szeretete tesz, azt más nem látja, azt más nem teheti, a család lelkét, az anyát helyettesíteni nem lehet! Szerintem még akkor sem tölti be igazán a tanítónő családanyai hivatását, ha „nem más helyre” megy is férjhez és állását is megtartja, hát még az említett esetben!

Ezek az érvek — azt hiszem — elég meggyőzőek arra nézve, hogy a készülő új törvény bírálat alá vett intézkedésével a közérdek által követelt korlátok közé szorítja az egyéni szabadságot s egyáltalán nem mondja a más helyre férjhez menő tanítónőnek, hogy „nem szabad férjhez menni”, hanem csak azt, hogy választhat két ut közt: vagy asszony lesz, vagy tanítónő, de kettő együtt nem, mert az össze nem fér!

S bizonyára lesz idő, amikor ezt fogja mondani a törvény minden tanítónőnek tekintet nélkül arra, hogy ugyanazon helyre, vagy más helyre megy férjhez! Ez az igazság!

Osáthy Dezső.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Urvacsora osztás. A homokkerti ev. ref. imaházban e hónap 30-án, vasárnap délelőtt 9 órakor urvacsora osztás lesz.

Önképzőköri ülés. A Hittanszaki Önképző Társulat tegnap este ülést tartott, melyen szép közönség volt jelen. Az ülésen imákon és predikációkon kívül néhány szép szavalt is hangzott el. Az ülésen elhatározták, hogy e hónap 31-én este az Angol Királynő éttermében az Önképző Társulat tagjai ismerkedési estélyt tartanak.

a leány. De ők nagyon szerették egymást és úgy találták, hogy a szerelem gazdaggá teszi a koldust is, és hogy bűbajos dolog lehet ilyen gazdag koldusnak lenni! És egymáséi lettek!... És...

A leány megakadt.

Vojtich segíteni akart neki:

— És boldogul éltek, míg meg nem haltak!

— Nem. És... azt a leányt... Kádárnőnek hívják.

A hangja, amely eddig egy mesélő gyermeké volt, egyszerre komoly lett, szinte rideg. Felállt.

— Es most mondja meg nekem: ki a cinikus? A férfi-e, aki azt mondja: — Ej, valahogy csak lesz!

— Es magával visz a szerelem szent nevében a szegénységbe egy szerelmes naiv teremtményt, aki el sem tudja képzelni, hogy mi vár rá, — vagy pedig a nő, aki nyitott szemekkel néz a reá váró sötétbe és azt mondja:

— Nem lépek bele!

Nagy csend támadt.

Aztán Vojtich lehajolt és megcsókolta a leány kezét. Halkan mondta.

— Bocsásson meg...

...Es aztán ment ki kemény léptekkel a téli alkonyatba...

Református konvent. Az ev. reformátusok egyetemes konventje ma veszi kezdetét Budapesten a november 10-én összeülő zsinat előkészítése céljából. Városunkból, mint a konvent rendes illetve póttagjai: Sass Béla, Erőss Lajos, Dóczi Imre és Bernáth Elemér utaztak fel.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda, okt. 26. Kis pajtás. (Vigjáték.) „A” bérlet.

Csütörtök, okt. 27. Tetemrehívás (Szinmü.) „B” bérlet.

Péntek, okt. 28. Hoffmann meséi (Dalmü.) „C” bérlet.

Szombat, okt. 29. Fra Girolamo. (Dráma.) „A” bérlet.

Vasárnap, okt. 30. Délután: Asszony verve jó. (Népszinmü); este: Fölösleges férjek. (Bohózat.)

A színész „ihlete.” Hogy milyen bámulatos gondolatok készül némelyik színész szerepének aprólékosságaira is, nagyon jól jellemzi ez az anekdota, amelyet Frédéric Lemaître-ről, a híres francia színészről mesélnek. Egy „Le Crime de Faverne” című melodrámban, amely csak úgy hemzseg a borzalmas jelenetektől, aggastyánszerepet játszott, aki hirtelen megbolondul s kitörésének pillanatában székkel üti annak a nőt a taktusát, amely megörjítette. Borzalmas hatását tett a nézőkre ez a székkel való játék, mikor az öreg valóságos atléta mutatványokat vitt véghez székével, melyet azelőtt föl se tudott volna emelni a földről. Mikor a jelenetnek vége volt, a színész összes barátai páholyába tódultak, magukon kívül a lelkesedéstől s kijelentették, hogy semmiféle tanulmánytal nem érhetni el ilyen művészi tökélyt — erre csak az inspiráció, a muza ihletése képes. Mikor a tömeg kivonult, egy barátjával maradt egyedül a színész, akinek megragadta a kezét és dühtől fuldokló hangon kitörve (ezuttal igazi és nem tettetett haragjában) kezével az ajtóra mutatott, ahol az üdvözlők az imént távoztak: „A bolondok! — kiáltotta. — Kétszáz széket törtem össze odahaza, mielőtt annyira jutottam, hogy elhitték, hogy a játékom egész természetes...”

TARKASÁGOK.

Beszélgetés a politikáról.

A Hungária kávéházban a politikai helyzetről vitatkoztak a kávéházi politikusok.

— Fogadni mernék, hogy az a gögös Tisza Pista hamarosan elhasal — mondta az egyik ifju diplomata, akinek Lengyel Zoltán az ideálja.

A másik föl kacagott:

— Szeretem a sajtot. Ha magát meg akarnám károsítani és ha nem volnék dzsentleman, úgy fogadnék magával, hogy Tisza nem bukik meg. De dzsentleman vagyok és biztosra nem fogadok.

— Már pedig akármit beszél de megbukik. Hát nézze maga kis háremőr, ugye Tisza föl szlatja a Házat?

— No mán nem szlatja föl.

— De az új választáson nem kap többséget?

— Akkor még egy választást csinál.

— De akkor se kap többséget mert...

Hát akkor még egyszer föl szlatja a

Házat és még egyszer választunk! — harsogta a Tiszapárti, akinek soha nem volt szavazati joga, de talán nem is lesz.

— De végre is elfogy a pénze a miniszterelnöknek a sok választás miatt és akkor meg lesz löve.

— Hát adományoz még ezer báróságot és lesz pénze.

— De végre is elfogynak Magyarországon — a zsidók.

Alkalmas idő.

Tisza gróf ur sehogysem akar előrukkolni a házszabályok módosításának megokolásával. Ámbár nem csoda, mert ami oktalán, annak okát adni nehéz. Hír szerint november elejére tervezi Ugra képviselője a képviselőház beugratását. Kár, hogy a négy napos szünet miatt nem próbálkozhatik meg vele november elején, mert az ilyen halva született terveknek legalkalmasabb kelte lenne... halottak estéjén.

Egy tót ablaküveges gyilkossági kísérlete.

— Saját tudósítónktól. —

— október 28.

Nagy riadalmat okozott tegnap este a Fejsze-uteza lakói között két felsőmagyarországi, Aradra szakadt tót ablaküveges véres verekedése. Három revolverlövés dördült el egymásután a 44. számú házban, ahol többen együtt béreltek maguknak lakást az Aradon tartózkodó tót munkások. Régi torzsalkodásból támadt a gyilkossági kísérlet és hogy az egyik ablakos áldozatává nem lett ennek a merényletnek, az igazán csak a csodával határos véletlen mulott.

Kévessel hat óra után történt a véres esemény, mikor Rálik Mátyás lipómezei ablakos hazatért a lakására. Régi haragosát, Jadernyák János árvamezei tótót már ott-hon találta smiután dühös tekintettel végig-mérte, kiment a szobából az udvarra. Jadernyák utána futott és az üveges kalapácsával orozva föbe ütötte.

Ugy látszik, Rálik előre készült a támadásra, mert a következő pillanatban kibrántotta revolverét a kabátja zsebéből és háromszor rásütötte Jadernyák Jánosra. Az egyik golyó a bal karját, a másik a hasát érte Jedernyáknak, a harmadik pedig célzó tévesztett. Olyan közelről történt a lövés, hogy a ruhát mind a két helyen kitépte, a bőrt azonban különös véletlen folytán csak horzsolták a golyók s a megsérült ember csupán égési sebeket szenvedett, amelyeket a ruha megpörkölődése okozott. A további vérengzésnek a házban lakó tót munkások vetettek véget, akik a lövések zajára az udvarra rohantak és ártalmatlanná tették a dühöngő embert.

Rálik Mátyás rövid tusakodás után kiszabadította magát társai kezéből és egyenesen a rendőrségre futott, ahol ezekkel a szavakkal jelentette be az esetet az ügyeletes szolgálatot teljesítő alkapitánynak:

— A Jadernyák fejbe ütött a kalapácsos, én pedig háromszor meglőttem a revolverrel s ott hagytam az udvaron. Berecz alkapitány kérdésére azután azt adta elő a mentségére, hogy önvédelemből használta a forgópisztolyát. Kihallgatása során később az a gyanu merült föl, hogy előre készült erre a támadásra. Azt vallotta ugyanis, hogy állandóan magánál hordozta a revolvert, mert régóta haragot tart Jedernyákkal és attól félt, hogy ellensége meglesi valahol és megöli.

Még Rálik János kihallgatása alatt

érkezett a városházára Jadernyák, aki ugy adta elő a tényállást, hogy Ránik négyszer lőtt rá. Hogy melyikük mondott igazat, azt a további nyomozás fogja megállapítani; a kilencz milliméteres revolverből ugyanis mind a hat golyó hiányzott. Prohászka László dr. kerületi orvos ott a városházán vizsgálta meg a két tót ablakost, de egyikükön sem állapított meg súlyosabb természetű sérülést. Érdekes, hogy az egyik golyó az orvosi vizsgálat közben esett ki. Jadernyák ruhája alól. A nyomozást holnap folytatják, amikor a tanukat hallgatják ki.

NAPI HIREK.

— **Szücs Miklós a szegedi tabla elnöke.** A debreczeni kir. törvényszék kiváló elnöke legközelebb megválik Debreczentől. A legilletékesebb helyről kapjuk az értesítést, hogy a szegedi kir. ítélőtábla elnökét, *Fabiny Ferencz* drt legközelebb a kuriához tanácselnöknek nevezik ki. Felsőbb helyen már kiszemelték *Fabiny utódját* is és a választás a magyar bírói kar egyik legjelesebb, legképzettebb tagjára, *Szücs Miklósr*a, a debreczeni kir. tvszék elnökére esett. Debreczen város társadalmára nagy veszteség lesz *Szücs Miklós* távozása és amennyire sajnálják távozását, épúgy örülnek megérdemelt előléptetésén.

— **Oláh Károly Temesváron.** A magyarországi muzeumok és könyvtárak bizottsága holnap és a következő napjain tartja országos gyűlését Temesváron. A gyűlésen Debreczen város képviselőjében *Oláh Károly* tanácsnok vesz részt.

— **Katonai felülvizsgálat.** Ma dél-eltőtt a Pavillon laktanyában vegyes katonai felülvizsgálat volt. Harmincz hadköteles állott elő, kik közül egy sem vált be.

— **A mesterek kartele.** A sztrájk a mestereket mindenkor érzékenyen sújtja. A mesterek most, hogy a sztrájk ellen védekezzenek, kartelbe akarnak lépni. Ez ügyben tegnap Debreczenben járt a németországi mesterek kartelszövetkezetének titkára és hosszabb ideig értekezett *Tóth Kálmán* ipartestületi elnökkel.

— **Ásványvizek megadóztatása.** A város jövedelmének fokozására *Ronesik Lajos* főszámvevő, több nagy város példájára azzal az indítvánnyal lépett még a múlt évben a tanács elé, hogy az ásványvizekre adót vessenek ki. A hazai vizek megadóztatása igen csekély lett volna, míg a külföldi ásványvizekre nagyobb adót róttak volna ki. A tanács foglalkozott is ezzel a beadvánnyal, de nem tartotta megvalósíthatónak és így az indítvány a levéltárba került.

— **Fedák Sári Debreczenben.** A debreczeni urkocsisok egyesülete nov. hóban nagy országos üggető versenyt rendez. A versenyre a nevezések javarészt már megtörténtek. A versenyen részt vesz *Fedák Sári* is, ki a debreczeni urkocsisok elnökének, *Vecsey Zoltánnak* már bejelentette a versenyen való részvételét.

— **A kőművesek sztrájkja.** A hetek óta tartó kőművessztrájk ügyében újabb fordulat állott be. Ugyanis a kőművesegedek bejelentették az ipartestületnél, hogy a mesterekkel a béketárgyalásokat folytatni akarják. Erre aztán az ipartestület holnap délutánra tüzte ki a békéltető

bizottsági ülést, melyen *Vetéssy Béla* rendőrfogalmazó elnököl. Az ülés az ipartestület holnapi szünete miatt a rendőrkapitányság helyiségében lesz. Reméljük, hogy a holnapi ülés befejezése lesz a kőműves munkások és mesterek áldatlan torzskodásainak.

— **Ki építi a bábaképezdét?** A városi tanács tegnap délután *Vecsey Imre* elnöklésével tartott ülésén döntött afelett, kivel építteti a női klinikát. A beérkezett ajánlatok között három vállalkozó az összes munkákra tett ajánlatot, többen pedig egyes munkanemekre. Az összes munkákra *Ungár Mór* miskolci, *Berger János* és *Tóth István* helybeli vállalkozók tettek ajánlatot. A legolcsóbb ezek között *Ungár Mór*, habár a különbözet csak 3000 korona. Hosszabb vita fejlődött ki, ezért a csekély különbözetért mellőzzék-e a debreczeni vállalkozókat, kiket támogatni a városnak erkölcsi kötelessége. Vegre is elnöki döntéssel *Ungár Mór*ra bízták az építkezést azzal a kikötéssel, hogy az összes munkákat helyi iparosokkal köteles végeztetni. Az építkezés ellenőrzésére egy bizottságot választottak, melynek elnöke *Kovács József* polgármester, annak akadályoztatása esetén *Körner Adolf* tanácsos, szakelőadó, tagjai pedig *Ronesik Lajos* főszámvevő, *Magoss György* t. ügyész, *Kenézy Gyula* dr. női klinikai igazgató és *Latinovics Mihály* állami főmérnök. A debreczeni iparosok különben a tanács határozatát megfellebbezik.

— **Körvadászat.** Az újvárosi vadásztársaság, melynek a legtöbb tagja debreczeni sport-ember, e hó 30-án nagy körvadászatot tart a Kónya-pusztán melletti tisztáson. Az indulás Debreczenből reggel 5 órakor lesz a vonattal.

— **Debreczeni nyelvészek ki-tüntetése.** A Magyar Nyelvtudományi Társaság közgyűlése *Bessenyei Széll Farkas* debreczeni ítélőtáblai tanácselnököt és dr. *Kardos Albert* debreczeni tanárt választmányi tagjai sorába választotta meg.

— **A Szent László dalegylet** választmánya e hó 30-án, délután 2 órakor rendes ülést tart, melyre az elnökség ez uton hívja meg a tagokat.

— **Szerencsétlen lövés.** A Cserén levő 6. számú tanyán *Fekete Zsuzsánna* 10 éves leány, ki a tisztartóánál szolgál, takarítás közben egy hat lövetű revolverrel véletlenül meglötte magát. A golyó a gyermek gyomrába furódott s olyan sebet ejtett, mely — orvosi vélemény szerint — a gyermeknek halálát fogja okozni. A szerencsétlenül járt gyermeket a közkórházba szállították, hol most is eszméletlenül fekszik. A vizsgálatbíró megindította a nyomozást, hogy terhel-e valakit felelősség a szerencsétlen lövés miatt.

— **Eljegyzés.** *Szatka Ferencz* debreczeni tisztviselő eljegyezte *Rottinger Teréz* kisasszonyt Zomborból.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter *Schlezinger Lajos* csegei lakosnak, valamint kiskorú gyermekeinek megengedte, hogy nevüket *Szigeti*-re, *Gelbman* *Salamon* püspökladányi lakos pedig *Ladányi*-ra változtassa.

— **Csokonai szülőházának megjelölése.** A Csokonai születését jelző emléktábla nemsokára helyet cserél, a Bethlen-utcai 3. sz. házról átköltözik a Hatvan-utcai 23. sz. épületre. A kereskedelmi s iparkamara, mint tulajdonos már megadta erre a Csokonai-körnek az engedélyt és az áthelyezés még a költő születésnapja, november 17. előtt végbemegy.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: özv. *Tóth Mátyásné* ev. ref. 71 éves, *Tóth Mihály* gör. kath. 56 éves, *Bucsa György* ev. ref. 77 éves, *Kalischer László* ev. ref. két hónapos, özv. *Osváth Istvánné* ev. r.f. 64 éves, *Károlyi Istvánné* róm. kath. 37 éves.

— **Jelenetek az utcán.** Talán sehol sem olyan mindennaposak az apró utcái botrányok, garázdálkodó részek s több effélék, mint nálunk. És ezekre az utcái jelenetekre egész csapat törzsalakja van Debreczennek, kik számára csodálatos módon sehogysem akar megnyitni a városi szegényház kapuját. De ezeken a törzsalakokon kívül is van mindennap néhány utcái jelenet, melyekből épen nem az alkoholelleses páholy működésére következtethetünk. *Koponyási Lajos* káposztagyalus részegen bolyongott a Hunyadi-utcán; hol a fának, hol a falnak dült, míg aztán végre az utca kövezetén terült el ugyszólván eszméletlenül. *Hordágyon* a központra vitték. — A Bethlen-utcán *Nagy Lajos* favágó rendezett holt részegen hatalmas skandalumot, míg a rendőr be nem vitte. — *Kázmér Mária* a Hatvan-utcán olyan iszonyu ordítást, kiabálást vitt végbe, hogy utcái botrányért a rendőrségre került.

— **Baleset a gyakorlalon.** Súlyos baleset történt *Sütő Istvánnal*, a 2-ik honvéd huszárezred tizedesével, akit most a kórházban ápolnak. A szerencsétlen katonát gyakorlat közben az egyik ló meg rugta. A ló patkója a *Sütő* száját érte s a szegény katona eszméletlenül terült el a földön. Állapota súlyos. A rugás következtében különben egyik sor foga is teljesen kihullott.

— **Halász Nándor** ékszerész kereskedő mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

TAVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

A képviselőházban a napirenden a provizorium részleges tárgyalása volt.

A napirend előtt *Kossuth Ferencz* az orosz-japán háborúra vonatkozólag interpellációt nyújtott be. Felszólítja a miniszterelnököt, hogy a külpolitikában befolyását érvényesítse a béke és a humanitás érdekében.

Az első szónok *Polónyi Géza* volt, aki azt mondja, hogy a függetlenségi párt az általános vita folyamán sok kísérletet tett annak bebizonyítására, hogy ez a javaslat veszélyezteti a királyi szó fenségében vetett hitet. Konstatálja, hogy a többség parlamenti fegyverek előtt nem hajlik meg. A kapacitáció ki van zárva.

A törvényjavaslat elején ez áll: Auszria-Magyarország és Olaszország.

Ez helytelen. Még csak azt az és szócskát sem használják, amit a *Bánffy* kormány olyan óriási vívmányként tüntetett fel.

Mit jelent ez? Ausztria-Magyarország állami közösségét jelenti?

Rosenberg Gyula: Tényleges állapotú vámközösséget jelent.

Polónyi Géza ilyen jogi elfordítást még nem látott.

Polónyi beszéde után hosszas és heves házszabályvita volt.

Angol-orsz konfliktus.

Budapest, okt. 27. A Reuter ügynőkség tudósítója jelenti Gibraltárból, hogy a Victoricus, Illustrius és Majestus csatahajók parancsot kaptak, hogy pénteken reggel utnak induljanak. A hajók kötelessége az orosz keleti tengeri hajóhad mozdulatait figyelemmel kísérni. Azt hiszik, hogy a Jöreményfok körül mennek Keletáziába.

Az egész gibraltári torpedónaszád rajt mozgósították.

London, okt. 27. Gibraltárból jelentik a Reuter ügynőkségnek, hogy ott nagy a készülődés. A lövészeket és az őrséget kiegészítették. A hajógyárakban nagy a sürgős-forgás. Ma egész éjjel dolgoztak. A tengernagy érdeklődött, hogy mennyi szén áll rendelkezésre.

London, okt. 27. Az itteni hangulat rendkívül feszült. Az óriási izgatottság leírhatatlan. Következtetni lehet a forrongó közhangulatról arra, hogy az angol és az orosz kormány között nem történt semmi megállapodás. **Az angol kormány ma délután öt óráig adott halasztást az orosz kormánynak a nyilatkozásra.**

Az egész tengeri flottát értesítették, hogy folyton legyen készen.

Orosz-japán háboru.

Pétervár, okt. 27. Az orosz távirati ügynőkségnek külön tudósítója jelenti Mukdenből, hogy tegnap este Mugdentől délre ütközet kezdődött. A japánok előrenyomultak s reggelig tartott ütközetben elfoglaltak egy falut.

Budapesti árutözsde.

— okt. 27.

Buza őszre	-----
Buza tavaszra	1031—
Rozs őszre	-----
Rozs tavaszra	7-97—7-98
Tengeri őszre	7-41—7-42
Zab	7-20—7-21
Arpa	-----

Hajduvármegye virilistái.

A törvényhatósági bizottságnak adófizetés alapján jogosult tagjai az 1905. évre.

— okt. 27.

1. Semsey Andor birtokos Budapest 41,577 25 kor. 2. Gróf Zichy Géza birtokos Tetstien 14,430 91 kor. 3. Harstein Péter birtokos Debreczen 11,206 24 kor. 4. Forrai Henrik birtokos Nádudvar 7993 28 kor. 5. Fried Leo birtokos Tiszacsépe 5985 88 kor. 6. Kovács Akos birtokos Kaba 4209 70 kor. 7. Lichtenstein Dezső bérlő Balmazújváros 3885 16 kor. 8. Fischek Jakab bérlő Püspökladány 3718— kor. 9. Stark Adolf bérlő Balmazújváros 3554 52 kor. 10. V. Oláh Miklós birtokos Tokaj 3475 46 kor. 11. Dr. Czegléd Mihály (ügyvédi oklevél) vármegyei tiszti ügyész Debreczen, kétszeres 3379 12 korona. 12. Gyémánt Sámuel bérlő Püspökladány 3318 73 korona. 13. Dézsi Rudolf bérlő Püspökladány 3317 16 korona. 14. Lichtmann Mór bérlő Püspökladány 6163 54 kor. 15. Rosinger Lajos bérlő Tiszacsépe 3103 10 kor. 16. Fischbein Ignác birtokos Nádudvar 3091 60 kor. 17. Berenési Gyula (okleveles gyógyszerész) birtokos Hajdunánás, kétszeres 2959 66 kor. 18. Tisza Imre birtokos Püspökladány 2780 45 kor. 19. Fürst Odön bérlő Balmazújváros 2579 80 kor. 20. Fekete Sándor (ügyvédi oklevél) polgármester Hajduszoboszló, kétsz. 2590 54 kor. 21. Ifj. Lichtsein Sámuel bérlő Balmazújváros 2542 92 kor. 22. Adler Farkas bir-

tokos Hajduszoboszló 2480 54 kor. 23. Sina Ferenc (okleveles gazda) bérlő Püspökladány, kétszeres 8339 16 kor. 24. Csohány Antal (okleveles gazda) birtokos Hajdunánás, kétszeres 2209 58 kor. 25. Berenési János (ügyvédi okl.) tiszti ügyész Hajdunánás, kétszeres 2105 76 kor. 26. Somossy Béla (ügyvédi okl.) polgármester Hajduböszörmény, kétszeres 2142 80 kor. 27. Fias-kay Kálmán (okleveles gazda) bérlő Földes, kétszeres 1137 96 kor. Berger Mór bérlő Balmazújváros 2111 korona 80 fillér. 29. Nagy Imre birtokos Hajduböszörmény 2005 60 kor. 30. Maudel Sámuel birtokos Kaba 1996 68 kor. 31. Ludány L. birtokos Nádudvar 1791 20 kor. 32. Gróf Degenfeld Imre birtokos Téglás 1791 17 kor. 33. Kohn Dávid kereskedő Püspökladány 1765 43 kor. 34. Oláh Sándor birtokos Hajdunánás 1658 91 kor. 35. Vohl Adolf birtokos Hajdudhász 1634 91 kor. 36. Kun Sándor birtokos Nádudvar 1576 23 kor. 37. Molnár Endre birtokos Nádudvar 1540 58 kor. 38. Liszka Nándor (tanári oklevél) nyug. jogakad. tanár Debreczen, kétszeres 1527 89 kor. 39. Id. Gyulai István birtokos Hajdunánás 1515 82 kor. 40. Szálkai András birtokos Hajduböszörmény 1510 40 kor. 41. Rosenfeld Ignác bérlő Hajduszoboszló 1508 99 kor. 42. Karácsony Zsigmond (okleveles gazda) birtokos Földes, kétszeres 1306 43 kor. 43. Stern Péter bérlő Téglás 1295 75 kor. 44. Dr. Veress Mányhért (orvosi oklevél) orvos Hajduböszörmény kétszeres 1280 14 kor. 45. Ujhegyi Andor (lelkészi oklevél) lelkész Hajdudorog kétszeres 1279 06 kor. 46. Mildner Béla (lelkészi oklevél) lelkész Püspökladány kétszeres 1273 76 kor. 47. Veszprémy István (ügyvédi oklevél) ügyvéd Hajdudhász, kétszeres 1273 20 kor. 48. Ifj. Gaál Ferenc (okl. gazda) birtokos Hajduböszörmény, kétszeres 1271 42 kor. 49. Kömmerling J. nyug. főszolgabíró H.-dorog 1265 70 kor. 50. Kövér Antal birtokos Hajduböszörmény, 1220 78 kor. 51. Ifj. Csohány Ferenc birtokos Hajdunánás 1210 22 kor. 52. Dr. Lintner Sándor (közjegyző) Hajduböszörmény, kétszeres 1192 22 korona. 53. Schönfeld Gabor bérlő Nádudvar 1166 88 kor. 54. Makai János birtokos Hajduszoboszló 1152 55 kor. 55. Dobó Sándor birtokos Nádudvar 1148 90 kor. 56. Egri Dániel birtokos Tetétlen 1134 36 kor. 57. Kun Ferenc birtokos Nádudvar 1133 08 kor. 58. Grünfeld Adolf kereskedő Püspökladány 1126 37 kor. 59. Demjén Gábor birtokos Nádudvar 1125 77 kor. 60. Ifj. Fazekas Gábor birtokos Hajduböszörmény 1121 99 kor. 61. Id. Nagy Kálmán birtokos Hajdunánás 1110 70 kor. 62. Lengyel Endre (lelkészi oklevél) lelkész Hajdudorog kétszeres 1107 64 kor. 63. Soós János birtokos Hajduszoboszló 1045 62 kor. 64. Dr. Boda Gyula (orvosi oklevél) orvos Püspökladány, kétszeres 1080 40 kor. 65. Fogthuy János birtokos Hajduszoboszló 1078 81 kor. 66. Demjén Lajos birtokos Nádudvar 1065 34 kor. 67. Papp Lajos birtokos Hajdudorog 1053 52 kor. 68. Pákozdy Lajos (lelkészi oklevél) lelkész Hajdunánás, kétszeres 1052 12 kor. 69. Orosz Endre árvaszéki ülnök Debreczen 1052 04 kor. 70. Id. G. Tóth Mihály birtokos Hajduszoboszló 1042 46 kor. 71. Harsányi Dezső birtokos Hajdudorog 1041 60 kor. 72. Kovács Lajos bérlő Hajduszoboszló 1021 84 kor. 73. Kovács Gyula országgyűlési képviselő Hajduszoboszló 1009 70 korona. 74. Márton Gábor birtokos Hajduszoboszló 1004 06 korona. 75. Kovács Antal (okleveles gazda) birtokos Hajdunánás, kétszeres 1000 80 kor. 76. Kalocsay Gusztáv (lelkészi oklevél) Hajduszoboszló kétszeres 994 42 kor. 77. Oláh Miklós városi tanácsnok Hajduszoboszló 985 68 kor. 78. Bleuer Mór bérlő Téglás 978 67 kor. 79. Bleuer Adolf bérlő Balmazújváros 965 71 kor. 80. — Soltész László (lelkészi oklevél) lelkész Hajduszoboszló, kétszeres 956 30 kor. 81. dr. Popper Mór (ügyvédi oklevél) ügyvéd Debreczen, kétszeres 954 12 kor. 82. Propper Miklós bérlő Hajduszoboszló 951 60 kor. 83. Czient Marton kereskedő Hajdunánás 941 08 kor. 84.

dr. Kertész József (orvosi oklevél) orvos Hajduböszörmény, kétszeres 941 06 kor. 85. Csohány László (ügyvéd okleveles) polgármester Hajdunánás, kétszeres 940 44 kor. 86. dr. Malatinszky József (ügyv. okl.) ügyvéd Hajduszoboszló kétszeres 932 08 kor. 87. Lévay Márton (ügyvédi oklevél) ügyvéd Hajduböszörmény, kétszeres 918 20 kor. 88. Id. Fazekas Gábor birtokos Hajduböszörmény 909 82 kor. 89. Cs. Szabó János birtokos Hajduszoboszló 898 17 kor. 90. Ifj. Tisza Imre bérlő Püspökladány 893 62 kor. 91. Nagy Illés birtokos Hajduszoboszló 885 80 kor. 92. Sinay Antal birtokos Hajdunánás 877 75 kor. 93. Dr. Nagy Gábor (ügyv. okl.) ügyvéd Hajdunánás, kétszeres 859 94 kor. 94. Borbély Mihály birtokos Hajduszoboszló 855 96 kor. 95. Harstein Kálmán birtokos Nádudvar 855 20 kor. (Holnapi számunkban folytatjuk a kimutatás közzétételét.)

IRODALOM.**Jus exclusivae.****Kérészy Zoltán könyve.**

Dr. Kérészy Zoltán egyetemi magántanár és a debreczeni jogakadémia volt nyilvános tanárának 1904-ben látott napvilágot *Jus exclusivae* (vetojog a pápaválasztásnál) című, a csász. és kir. külügyminiszter ur figyelmébe ajánlott, intenzív és fáradságos tanulmányt feltételező műve. A munka tárgy hőse az egyházjog és politika egyik legtöbbet vitatott és legkomplicáltabb problémája, melyről leginkább azt mondhatni, hogy az exclusiva, bizonyos koronákhoz és uralkodó családokhoz fűződő nemzetközi jogi vonatkozásban gyakorlandó jogosítvány, illetőleg kiváltság. A szerző a hazai publicisztika és jogirodalom ezen mezején uttörő, ha figyelembe vesszük, hogy kivüle alig tétetett egyházjogi kérdésekkel foglalkozó könyveinkben még csak idevonatkozó érintés is, nemhogy tudományos módszerekkel való fejtegetés és önállósult kutatás, mint amilyennel a szerző jelen művében találkozunk. A tárgy anyagának teljes és kimerítő kiaknázására irányuló törekvés hathatósan meglepő érvényesülést nyer, célfelelő külső anyagelrendezés és szabatos rövidség párosulása mellett, egyházpolitika és államtörténeti alapokon összehasonlító fejtegetések, mint az idevonatkozásban levő irodalmi viták székertelmileg megvilágított érintésével. Már a mű elején szilárd alapon vitatja, hogy a pápaválasztásba, a világi hatalmak részéről történő beavatkozás nem konfirmációsális jog, bár, kivüle is ezen nézetnek számos követője volt. Az, hogy a jus exclusivae minőségileg mely álláspont részese, egyházjogi szempontból eldöntve nincs, főleg a kontravers nézetek leginkább elágaznak a direkt formális exclusió keletkezésének idejére tovább, hogy egyházi szokásjogot, vagy az egyház által türt illetéktelen beavatkozást képez-e? Ezen kérdések azok, mely tisztázásával a szerző foglalkozik. A célzott lépésről lépésre szem előtt tartva, szerencsés érvekkel czáfolja azon elemek álláspontját, kik a jus exclusivae kanfirmációsális voltának hívei szilárd történelmi alapon ellenérvet nem tűrő konzekvenciával. A 16. században a világi érdekeket képviselő és azt diadalra vezetni törekvő faktoroknak az egyházi érdekekkel szemben czélt érő eredménnyel, hogy mily mérvben sikerült a világi érdekeknek kezeikbe letéteményezett faktoroknak párttagitációk segítségével pártot tömöríteni, azokat részükre megnyerni, mi az illető állam államhatalmi álláspontjáról és politikai helyzetéről függött, oly mértékben koronázta siker működésüket.

Politikai szempontok, személyes és párttörekvések hullámaiból ügyesen emeli ki a változott politikai viszonyoknak a

papaválasztásnál kifejezésre jutó hatásait. A szaktudós szemével látja és választja ki az állam politikai történelem adat halmozásából, feladatahoz szükséges szakakat és szakértő kézzel csoportosítva, köztük oly szilárd alappal, mely a czél súlyának erős oszlopa. — Meglepő plasztikával érvényesül a szerző kiválósága, finom tapintata és egészséges logikája által, mely értékes sikerrel küzd le a contravers kérdések nehézségeit, azon hatvány nélkül, hogy csak hajszálnyira is téveszteni szemelő a kitűzött célt és az ahoz vezető legegyszerűbb utat. Sägmüllerrel ellentétben, ki a formális és direkt excludivát a 16 század elejétől, határozottabban mint V. Károly császárnak jogositványát vitatja, ehhez való jogigényeit ezen időponttól datálja, míg a szerző fejtegetések és a tények konzekven-tikus taglalása, ellentmondást kizáró jog-és okmányszerű hitelességgel mondja ki, hogy a világi hatalmak nem igényelték azon jogot a bulla kibocsátásakor, hogy bármely jelöltet javaslatba hozzon, vagy persona nigrata megjelölésével excludál-hasson. „A 16. század első felében lefolyt condarékban, nem modern értelemben vett formális vagy direkt excludivával, hanem ugynevezett szavazati vagy indirekt vetoval (exclusio votorum) állunk szemben, amely abban áll, hogy azon egyházi vagy világi egyén, ki a konklavéban egy biztos t. i. az ott jelenlevő választók egyharmadánál egygyel több szavazat mennyiséggel rendelkezik, ennek segítségével meggátolja, hogy valamely neki nem tetsző kandidátus a törvényileg előírt kétharmad mennyiségét elnyerje.“

Az Egyházközpolitikai történelmi adatok czélfelelő megvilágítása mellett Sägmüllerrel ellentétben, Wahrmund még inkább Lectorhoz csatlakozva foglal védelmet a mellett, hogy bár pozitív designálás a spanyolok részéről történt, de amely morális erőszak tényleges sikere egyedül a párttekin-tély arányához simult, természetesen az érdek veszített fél megalázó sérelme árán; tehát direkt excludiváról akkor még szólni, mint azt Sägmüller tette, tulkorai. Az 1605 iki konklavé az eltérő nézetek fixirozott alapja, ahol is akkor ugyanis Avila volt meghatalmazott Medicis excludivójára, mivel Medicis és Bar-nius birtak a legkedvezőbb kilátással a 2/3 majoritás elnyerésére; Avilának a kardinálisokhoz intézett azon kijelentése: „A spanyol király Medicist nem akarja“, hatás nélkül veszett; Medicis a tisztelet és megtartotta. Ez az a pont, ahol Sägmüller formális direkt vétót lát fenforogni a szerzővel ellentétben, ki a kérdést lényegileg Lector javára dönti el szintugy az acterin patris rendelkezését is a bulla 26. §-ának alapján.

„Nézetünk szerint azon körülmény, hogy a bulla a kardinális §-ban foglalt tilalommal ellentétes ténykedéseket nulla et irritá-nak nyilvánítja, ezen rendelkezéssel szemben consuetudo contra legem létrejöh-tetését jogilag nem gátolja. A CII. X. 1. 4. ugyanis kétségtelenné teszi, hogy a kanon-jogban consuetudo contra legem keletkez-hetése kifejezetten s oly értelemben van elismerve, hogy az ily szokásnak a tör-vényes kellékek különbeni fenforgása ese-tén valamely törvény irányában derogáló erő, illetve jogalkotó hatály tulajdonítatik és pedig ezen generális jogszabály értelmében consuetudo contra legem ily verrogativ hatálylial bármely törvényvel szemben is jöhet létre s nevezetesen még olyannal szemben is, amely rendelkezése ellenére keletkező szokást eleve eltiltja.“

Műve további menetében Lectorhoz csatlakozva az excludivó direkté való kifej-lődésének időpontját a 17. század végére teszi; a 18. század elején a kollégium már gyakorlati alkalmazásának föltételeit is meg-határozta XII. Inoze pápasága idejében. Szakadatlan fejtegetések fonálán halad a legutóbbi konklavé, idevonatkozó mozzana-tainak birálatáig, ahol is e részben még szemünk előtt nem régen lezajlott egyház-

politikai eseményeknek hazánkat vonatko-zásban érdeklő részére páratlan fontos fej-tegetéseket eszközöl. Löven Kristóf, Cuffen-dorf s még mások tulhajtott elméleteinek megrostálása után tör át az excludivá tör-ténetének, azon irányból való figyelembe vételére, hogy mennyiben rendelkezik azon kellékekkel, melyek szokásjogi kifejlődés-nek elő- és alapfeltételét képezik. Az Egy-házjog szempontjából tehát az excludivá szokásjognak nem tekinthető s egyáltalá-ban pozitív jogi elvek a vetónak egyház-jogi szempontból való kvalifikálhatására nézve nem léteznek.“

Ugyanakkor, mikor mélyreható kutató-sainak produktumát vázolja, rendkívül tet-szetős, könnyen érthető szép stílusban ír, távol tart minden keresett erőszakoltságot; a források bő anyagát, kedvelt és szinte élvezhető alakban tárja szem elé. A mű alapja oly szilárd, érvei, konzekvenziái oly biztosak és czél felelőek, hogy egészben méltán sorolhatjuk azt nem csak hazánk publicisztika s jogirodalom első önálló, ha-nem a külföldi szaktudósok legelső szellem-termékei közé, kik napjainkig szerepeltek, szerzőnk dr. Kérészy Zoltán, jus-excludivae, című egészben fényesen sikerült nagybecsű művét.

Hegedüs István.

VEGYES HIREK.

* **Megölte az indulat.** A novellisták bizonyos következetességgel szerepeltetik a szerelmes szívű, de szegény ifjút, aki nem teheti magáévá kiválasztottját, mert a gazdag szülők szintén gazdag vőlegény után áhítoznak. Az elbeszélésekben a végkifej-lés különböző boldogsággal vagy boldogtalan-sággal végződik, de az élet is sokszor meg-ismétli e nem ritka történeteket. Atány köz-ségben, Hatvan mellett, Bedés Mihály jó-módu földes gazdának van egy igen szép leánya, Erzsike. Felé hajlott a falu fiatal-ságának szive, akik álmatlan éjszakát tölt-öttek az ő ablaka alatt. És Bedés Erzsike szive is szerelemre hajlott. Egy tisztességes, fiatal, de szegény sorsban levő embert sze-retett s ezt bevallotta az apjának is. Az apa azonban nem akart tudni a legényről. S jött Tiszanánáról egy gazdag kőr és az apa odaigérté neki leányát. A mult héten tartották volna meg az esküvőt, mely azon-ban igen szomoruan végződött. — Midőn a leánybuesu eljött, Erzsike, aki már olyan sokszor rimázkodott az apjának s kérte, hogy ne erőltesse a tiszánánai emberhez, sirva bo-rult az apja nyakába s még egyszer kérte, hogy szive felett szabadon rendelkezessék. Különbön inkább a halált választja. Az öreg Bedés vérmes ember volt s szörnyen felin-dult leánya makacosságán. Fejébe száll min-den vér s görcsösen összeszorított öklével éppen rá akart ütni leányára, amikor hirtel-en összeesett és meghalt. Szívszélhűdés érte az indulatos embert. A lakodalom el-maradt. Bedés Erzsike így nem lett a gazdag tiszánánai legényé, hanem esztendőre, ha a gyász letelik, örök hűséget esküszik majd annak a szegény legénynek, akitől az apja eltiltotta.

Milán királyt megmérgezték. A belgrádi „Szamoupreva“ félhivatalos október 24-iki számában szenzációs leleplezéseket közöl dr. Gyorgyevics Vladán, volt minisz-terelnök, Sándor és Milán király testi-lelki jóbarátja tollából. Említettük egyik szá-munkban, hogy a „Szamoupreva“ határo-zottan tagadja Sándornak és Milánnak az Obrenovics-családból való származását. A ma érkező újabb szenzáció nem kisebb dolgot kürtöl világgá, mint hogy Mián ki-rályt megmérgezték. Milán király, mikor a szerbiai katonai főparancsnokságtól vissza-vonult, tudvalevőleg súlyos tifusz betegségbe esett, amelyből azonban felépült. Váratlanul következett be ezután halála, amelyről Gyorgyevics Vladán azt állítja, hogy mér-gezés idézte elő s az illető, aki a mérget

Milán király ételébe keverte, fiától, Sándor-tól 8000 koronát kapott. Gyorgyevics Vla-dán eme leleplezése, amelyben egy kis fel-sőbb helyről való sugalmazásnak is nagy szerepe lehet, Szerbiában érthető feltűnést keltett.

KÖZGAZDASÁG.

A postatakarékpénztár szeptem-berben. A m. kir. postatakarékpénztár 1904. szept. havi forgalma a következő volt: Betevők, illetve cheque-számlatulajdonosok száma az előző hónap végén a takarékforgalomban 517.844, (1903-ban 474.820), cheque-forgalomban 11.285, (1903-ban 9442). Új betevők, illetve cheque számlatulajdo-nosok száma a takarékforgalomban 11.457, (11.271), cheque-forgalomban 609 (122). A betevők (cheque-számlatulajdonosok) kö-zül kilépett takarékforgalomban 10.049, (8688), a cheque-forgalomban 18, (14). A betevők (cheque-számlatulajdonosok) számának gya-rapodása a takarékforgalomban 1408 (2583), a cheque-forgalomban 591 (108). A betevők (cheque-számlatulajdonosok) száma ezen hó végén a takarékforgalomban 519.252 (477.403), a cheque-forgalomban 11.876 (9550). Betét-álladék az előző hó végén koronákban a takarékforgalomban 59.436.368 (49.454.256), a cheque-forgalomban 43.795.766 (40.161.428). Betétetett e hó folyamán K-ban, a takarékforgalomba 4 millió 3.668.769 (3.519.825), a cheque-forg-ban 175.047.377 (150.774.873) Visszafizettetett e hó folyamán K-nak-ban, a takarékforgalomban 3.779.311 (3.147.957), a cheque-forgalomban 173.680.482 (147.597.334). Betétek növekedése vagy csök-kenése a takarékforgalomban 110.542 (371.968), a cheque-forgalomban — 1.366.896 (3.177.539). Betétálladék a hó végén koronákban, a takarékforgalomban 59 millió 325.826 (49.826.142), a cheque-forgalomban 45.162.662 (43.336.967). Összforgalom (be-tétek és visszafizetések összevéve) a hó végén koronákban a takarékforgalomban 7.448.080 (6.667.782), a cheque-forgalomban 348.727.860 (298.372.207). Az 1904. év szept-ember hó végéig kiállított járadékköny-vecskék száma 2942 (1903. szept. hó vé-géig 2636), melyekre összesen 11.488.132 korona (1903. szept. hó végéig 10.174.364 korona) névértékű értékpapír van az inté-zetnél elhelyezve. A betevők részére 1894. szept. hó végéig 18.867.876 korona (1903. szept. 17 millió 433.822 korona) névértékű értékpapírt vásároltak.

INGATLANOK FORGALMA.

foglalt Simonffy-uteza 19. sz. házat özv. Ottlik Edéné Szodoray Juliánától 28.600 koronáért.

Papp József és neje Nagy Lidia ve-szik a debreczeni 8947. sz. tjkvben foglalt 528 négyszögöl homokkerti szőlőt Matkó István és társaitól 3200 kor.

Nagy Sándor és neje Dobi Juliánna veszik a debreczeni 1628. sz. tjkvben foglalt 2 hold 1300 négyszögöl ondódi földet Vértesi András és neje Temesvári Zsuzsánától 2400 kor.

Nagy Sándor és neje Dobi Juliánna veszik a debreczeni 5376. sz. tjkvben foglalt 4 hold 50 négyszögöl ondódi földet özv. Temesvári Mihályné és társaitól 3360 kor.

Sinka Sándor és neje Péchy Emilia veszik a debreczeni 915 sz. tjkvben foglalt Ötvös-uteza 28 sz. házat Balogh János és neje Klocsányi Esztertől 9000 kor.

Szteriády György és neje Szombathy Gizella veszik a debreczeni 2420. sz. tjkvben

Nagy Sándor és neje Gombos Zsu-zsánna veszik a debreczeni 589. sz. tjkvben foglalt 4 hold 600 négyszögöl ondódi földet Szél Jánosné és társaitól 3200 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A fotografus.

Irta: Anstey F.

— Nagyon szívesen levezem revolverrel is, de nem most. Az a ló fél a fegyvertől, nincs hozzá szokva. Most én tartom a revolvert. Egy-kettő —

Felültem. Minden elképzelhető állásban levett. Elülről, hátulról, oldalról. Mikor befejezte, leestem a lóról, mert végképp kimerültem.

-- Jobb lesz — nyögtem — ha most már agyonlő, mert tovább igazán nem bírom ki.

— Térjen magához, — biztatott. — Meg van, amit akartam. Nem tartóztatom tovább és megnyugtatósára megmondom, hogy élete nem forgott veszedelemben, mert a revolver nincs megtöltve. — Még csak köszönetemet kell kifejeznem a szíveseért. A felvételekből majd küldök Waverley kisasszonynak.

— Waverley kisasszonynak! — kiáltottam. — Honnan ismeri a nevét?

— Ha nem tévedek, az ő arcképét adta ide mintának. Talán meg kellett volna említenem, hogy egykor a jegyese voltam és neki szenteltem azt a kis költeményfüzért, amelyet ön — bizonyára a legnemesebb szándékkal — oly neveltségessé tett. De most abban a helyzetben vagyok, hogy hálámat kamatostól leróhatom.

— Ön volt Iris költője? — kiáltottam és egyszerre tisztába jöttem a helyzettel. Nyomorult! Azt hiszi, megengedem, hogy ez izléstelen fényképet büntetlenül terjeszthesse?

— Arra az okmányra fogok támaszkodni, amelyet szíves volt kiállítani. M gamat ajánlom. Tessék a lépcsőn vigyázni. Kérem, hogy t. barátai körében ajánlani szíves legyen.

Szó nélkül távoztam. Ez az ember nyilván örült volt, mert ilyen ördögi bosszút csak meghibbant észszel lehet kitálatlái. Meggondoltam, meghánytam-vetitem a dolgot, semmiképpen nem állt módomban helyrehozni a rajtam esett gyalázatot.

Iris sokszor tudakozódott a fényképek után — kitérő feleleteket adtam neki. Egy délután, mikor éppen bizalmas beszélgetésben voltunk, csomag érkezett a címére. Csak akkor sejtettem meg a tartalmát, mikor már későn volt. Felszakította — és aztán!

Elszédült, mikor az elsőt meglátta, hiszterikus görcsöket kapott a Greenavaykalap láttára, a lovasképek megszemlélése után pedig hidegebb lett a márványnál.

— Távozzék! — szólt aztán. Látom, hogy érzelmeimet egy Paprika Jancsira pazaroltam.

Távoztam, mert nem akarta meghallgatni felvilágosításaimat. Azt hiszem azonban, hogy ha elmondhattam volna is neki a valóságot, akkor sem fogadott volna újra kegyeibe.

A rettenetes képek mindeddig nem jelentek meg a nyilvánosság előtt, — reményem, hogy mielőtt ez megtörténne, soraim napvilágot látnak és a közönség szimpatija én felém fordul.

(Folytatás és vége.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 31. Bérlet 28-ik szám (B)
Ma, csütörtökön, 1904. évi október hó 27-én:

Tetemrehívás.

Eredeti színmű 4 felvonásban.

Holnap, pénteken, október hó 28 án:

Hoffmann meséi.

Operett 3 felvonásban.

M. Á. Vasutak menetrendje
1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó. p
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u. 3 30
Bu. apesi felé (gyorsvonat)	d. u. 4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12 07
Budapest—Nagyvárad felé	este 10 81
P.-Ladány Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11 12
Csak P.-Ladányig	este 8 10
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel 5 08
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u. 8 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este 6 41
Csak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este 7 56
Szatmár—Máramarossziget felé	éj. 2 50
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u. 12 07
Csak Szatmárig	reggel 5 10
Miskolc—Kassa felé	reggel 8 13
Miskolc—Kassa felé	este 6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u. 4 11
Csak Nyíregyházaig	d. u. 2 10
m. áll. vasutól vásártérről	reggel 5 85
m. áll. vasutól vásártérről	reggel 5 44
m. áll. vasutól vásártérről	reggel 8 09
m. áll. vasutól vásártérről	reggel 0 16
m. áll. vasutól vásártérről	d. e. 11 07
Hajdú-Böszörmény - B.-Sz. Mihály felé	d. u. 1 16
m. áll. vasutól vásártérről	" 12 25
m. áll. vasutól vásártérről	" 12 38
m. áll. vasutól vásártérről	" 2 11
m. áll. vasutól vásártérről	" 2 21
m. áll. vasutól vásártérről	este 6 46
m. áll. vasutól vásártérről	" 6 53
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4 36
Füzes-Abony felé vásártérről	" 4 56
Ohát-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u. 4 49
Ohát-Kócs—Polgár felé vásártérről	" 4 23
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel 9 35
Derecske—Nagy-Léta felé	" 4 13

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p. kor induló gy.-v.	d. u. 1 50
A déli 12 ó. 07 p. kor induló sz.-v.	este 6 40
Az este 10 óra 31 p. kor induló sz.-v.	reggel 5 45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este 9 35

Budapestől Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel 7 25
A délután 3 ó. 29 p. kor érkező szem.-v.	" 9 —
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u. 2 —
Az éj. 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este 7 05
Az éj. 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	" 9 15
P. Ladányig gyorsvonat átszállítással	d. u. 12 08

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u. 3 29
Budapest—Nagyvárad felől	este 6 26
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éj. 2 24
Budapest—Nagyvárad felől	d. u. 2 15
Csak P.-Ladánytól	reggel 7 45
Csak P.-Ladánytól motor menet	" 5 03
Koosvár—Nagyvárad felől	" 7 26
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	" 8 46
Csak Szatmár felől	d. e. 11 37
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u. 3 55
Csak Máramarossziget felől	este 10 11
Máramarossziget—Szatmár felől	" 6 40
Csak Szatmár felől	reggel 7 30
Kassa—Miskolc felől	d. e. 1 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este 7 50
Kassa—Miskolc felől	d. u. 3 48
Csak Nyíregyháza felől	reggel 7 33
vásártérről	reggel 7 40
m. áll. vasúthoz vásártérről	d. u. 1 15
m. áll. vasúthoz vásártérről	d. e. 11 22
m. áll. vasúthoz vásártérről	este 6 06
B.-Sz. Mihály—H.-Böszörmény felől	" 6 17
m. áll. vasúthoz vásártérről	" 9 51
m. áll. vasúthoz vásártérről	" 1 57
m. áll. vasúthoz vásártérről	d. u. 1 46
m. áll. vasúthoz vásártérről	" 3 52
m. áll. vasúthoz vásártérről	este 9 57
Füzes-Abony felől vásártérről	d. u. 3 34
Füzes-Abony felől m. áll. vasúthoz	" 5 35
Ohát-Kócs—Polgár felől vásártérről	reggel 7 44
Ohát-Kócs—Polgár felől m. áll. vasúthoz	reggel 7 54
Derecske—Nagy-Léta felől	" 7 15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u. 3 13

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja, hogy arany-, ékszer-, ezüst- és óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze DEBRECZEN, Plac-utca 24. szám.

Ki a tartósságért és finomságért kezesseget vállal. Arany-, ezüst-, ékszer és óra javításokat eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

— Saját ékszer és óraműhely —

A tavalyi petroleum forrás

megeredt

Neumann Nándor

esték-, lakk-, kence- és petroleum gyári raktárában

Hatvan-utca 5-ik szám alatt

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobozoként 16 kr.

Szőnyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

●raktárunkat, saját házukba●

Kossuth-utca 5. sz.

füzletünk emeleti helyiségeibe helyeztük által.

A még raktáron levő

szőnyeg, függöny, butorszövet, ágy- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árueitjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

120 széles divatszövetek 1 m. 33 kr.

Nagy alkalmi
ruhaszövet eladás!

15,000 méter
a Goldstein és Gelber csődtömeg egész
ruhaszövet raktárát mintegy

tizenötezer métert megvettük és üzlethelyiségünkben
(Piacz-utca kistemplommal szemben)
méterenként vagy végenként minden el-
fogadható áron elárusítjuk.

Vallerstein Fülöp fiai

DEBRECZEN, Piacz-utca, kistemplommal szemben.
Ritka alkalom!!

120 széles divatszövetek 1 m. 33 kr.

KOCH

Placz-utca
51.

Csanak-házban.

TESTVÉREK

debreczeni

ferfi, fiu-, leányka- és gyermekruha áruháza
a legolcsóbb

ruha-forrás.

Olosó, szabott áruk.

Van szerencsém tudatni a n. é.
közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér li-
terjét 30 krajczárért, a verest 40
krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.
Állandó raktár különböző hegyi
és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Kiadó lakások.

1904 november 1-re Kossuth-utca
9 sz. udvari emelet 2 nagy világos szoba
előszoba. Igen alkalmas ügyvéd, doktor,
hivatalnokok részére gargon lakásnak,
vagy irodai helyiségnek. Tiszta udvar, jó
viz, kényelmes lépcső.

Értekezhetni Kardos László
üzletében.

Kávé import

Brazíliai és keletindiai
legfinomabb zamatu kávé
igen olcsón kapható

KOHN HENRIK

fűszer-, festék- és ásvány-
viz-nagykereskedésében,

Gróf Degenfeld-tér.

**Hirlapelárusítók
felvételnek**

a „Debreczen“ elárusítására
városi nyomdában,
városház, keresztépület.

Van szerencsém tisztelettel a n. é.
közönség tudomására adni, hogy

Koszoru kiállítást

rendezek november 1-ére. Jutányos áron
helyben és vidékre gondosan becsomagolva
szállítok.

Becsés megrendelését kérve

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos,

élővirág üzlete, keresk.-iparkamara, Piacz-u.
69. sz. Frohner szálloda mellett.

Elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított áruk mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-
vasalások, gazdasági eszközök, tetőle-
mezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb áron kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett.

Magyar Fém- és Lámpaárugyár

Részvénytársaság

Budapest—Kőbánya.

Ezredéves
ORSZ.
kiállítás:

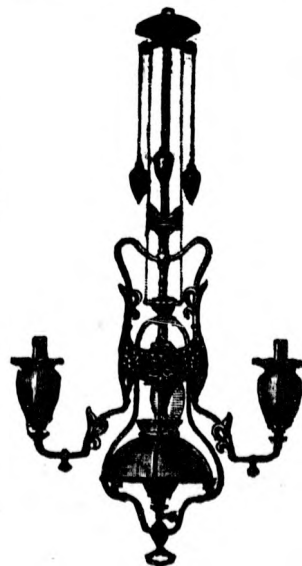
disz-
oklevél.

Légszesz- és

villamos

csillárok

a legegyszerűbb
kiviteltől a legpaza-
rabbig.

Petroleum-lámpák!

Stilszerű ujdonságok!
Fém- és diszműtárgyak.

Valódi Király-olaj

a legjobb biztonsági
petroleum.

Debreczen: Simonffy-utca.